

การประเมินความเสี่ยง
เพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบภายใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗
หน่วยงานตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงใหญ่

ข้อกำหนด

๑. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์งานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ รหัส ๒๐๑๐ กำหนดไว้ว่า “หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องวางแผนการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของกิจกรรมที่จะทำการตรวจสอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายหน่วยงานของรัฐ”

๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน ระดับชำนาญการ ข้อ ๒.๓ กำหนดไว้ว่า “วางแผนการกำหนดแนวทางการออกแบบตรวจสอบประจำปี ด้านการเงิน บัญชี พัสดุ งบประมาณเพื่อให้ทราบว่าการดำเนินการถูกต้องตามระเบียบ ป้องกันการทุจริต”

๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง

ที่ กค ๐๔๐๙.๒/ว.๓/๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง การจัดทำแบบประเมินด้านการตรวจสอบภายใน และแบบสำรวจด้านการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๑๒ หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

กรอบการทำงานของผู้ตรวจสอบภายใน

๑. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่๒) (ฉบับที่๓) พ.ศ. ๒๕๖๔

ในส่วนของหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๒(๒) กำหนดไว้ว่า “หน่วยงานตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ ตามข้อ(๒)-(๓) ให้รับผิดชอบตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐนั้น” (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือหน่วยงานของรัฐตามข้อ(๖))

ข้อ ๑๘ ขอบเขตของการตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์รวมทั้งการประเมินความเพียงพอและประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึง

(๑) ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจ เสนอแนะการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

(๒) สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของหน่วยงานของรัฐ

(๓) สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

(๔) ตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจให้มีความเหมาะสมกับประเภททรัพย์สินนั้น

(๕) วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

๒. มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายใน ระดับชำนาญการ กำหนดลักษณะงานในด้านการปฏิบัติการ ไว้ดังนี้ (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรอบการตรวจสอบภายในประจำปี)

ข้อ ๑.๑ ศึกษา วิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล ตัวเลข หลักฐานการทำสัญญา และเอกสารต่างๆ ทางด้านการเงิน การบัญชี พัสดุทรัพย์สินเพื่อให้การตรวจสอบดำเนินไปอย่างถูกต้องและได้ผลตรงกับหลักฐานที่เกิดขึ้นจริง

ข้อ ๑.๒ ตรวจสอบการประเมินผลปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การเงิน พัสดุทรัพย์สิน และการบริหารด้านอื่นๆ ของส่วนราชการ รวมทั้งการสอบหาข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการทุจริต เพื่อดูแลให้การใช้งบประมาณและทรัพยากรเป็นไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพสูง และตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อ ๑.๘ ควบคุมดูแลการตรวจสอบการใช้และเก็บรักษายานพาหนะในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการประหยัดและถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

ข้อ ๑.๙ ควบคุมดูแลการตรวจสอบรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายและการก่อหนี้ผูกพัน งบประมาณรายจ่าย รวมทั้งเงินยืมและการจ่ายเงินทดรองราชการ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบแผนที่กำหนดไว้

๔. หนังสือกรมบัญชีกลาง (ว๗๓ ลว.๒๗ มกราคม ๒๕๖๕) แบบประเมินด้านการตรวจสอบภายใน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ ๒๐ และ ๒๑ กำหนดไว้ว่า

ข้อ ๒๐ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการตรวจสอบระบบการร้องเรียนหน่วยงาน(Whistleblowing System)

ข้อ ๒๑ หน่วยงานตรวจสอบภายในมีการให้ความเห็นต่อความเพียงพอด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร

สรุปหัวข้อกิจกรรม ที่จะนำมาประเมินความเสี่ยง

จากกรอบการทำงานของผู้ตรวจสอบภายในข้างต้น จึงสรุปหัวข้อที่จะนำประเมินความเสี่ยง ได้ดังนี้ (เฉพาะการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่รวมหน่วยงายย่อย)

๑. การบริหารงบประมาณ
๒. การเงิน
๓. การบัญชี
๔. การทำสัญญา
๕. การพัสดุทรัพย์สิน
๖. การบริหารงานเฉพาะเรื่อง

กำหนดปัจจัยสี่

๑. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน(Operation) หมายถึง ความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานแล้วไม่บรรลุวัตถุประสงค์ หรือปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ ไม่คุ้มค่า

๒. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Finance) หมายถึง ความเสี่ยงของข้อมูลที่เป็นดั่งเงินหรือตัวเลข ทั้งจากงบการเงินและจากการปฏิบัติงานในกระบวนการที่จะตรวจสอบนั้น ไม่ถูกต้อง ไม่เพียงพอ ไม่ครบถ้วน ไม่น่าเชื่อถือ และไม่ทันเวลา

๓. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (Compliance)

ค่าความเสี่ยง

๐ = ไม่มีความเสี่ยง ๑ = ความเสี่ยงต่ำ ๒ = ความเสี่ยงปานกลาง ๓ = ความเสี่ยงสูง
คะแนนรวม ๐-๓ = ความเสี่ยงต่ำ ๔-๖ = ความเสี่ยงปานกลาง ๗-๙ = ความเสี่ยงสูง

การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยง		ความเสี่ยง			รวม
กิจกรรม		ด้านการดำเนินงาน	ด้านการเงิน	ด้านกฎหมาย	
๑. การบริหารงบประมาณ					
๑.๑ การจัดทำงานงบประมาณ		๑	๒	๓	๔
	มีความเสี่ยงปานกลางเนื่องจาก กรมส่งเสริมฯมีหนังสือชักชวนการจัดทำงบประมาณแจ้งให้ อปท. ปฏิบัติทุกปี อีกทั้งยังมีการตรวจสอบโดย สนง. ท้องถิ่นอำเภอ ก่อนเสนอต่อนายอำเภอให้เห็นชอบ				
๑.๒ การควบคุมงบประมาณ		๑	๑	๑	๓
	มีความเสี่ยงต่ำเนื่องจากปัจจุบัน อปท. มีการควบคุมงบประมาณด้วยระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)				
๒.การเงิน					
๒.๑ การเก็บรักษาเงิน		๑	๑	๑	๓
	มีความเสี่ยงปานกลางเนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายเรื่อง แต่จำนวนเงินยังไม่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลาง				
๒.๒ การเก็บรักษาเงิน		๒	๒	๑	๓
	มีความเสี่ยงค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่จะไม่มีเงินเก็บรักษาเนื่องจากนำฝากธนาคารในวันนั้นๆ หรือมีเงินที่ต้องเก็บรักษาไม่มาก มีตู้เซฟ				
๒.๓ การนำฝากเงินธนาคาร		๒	๒	๕	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินสดมีเพียงพนักงาน ๑ คน และคนขับรถนำเงินไปฝากธนาคาร แต่เงินที่นำฝากแต่ละวันไม่มาก คือหลักร้อย - หลักพัน นานๆ ที่จะมีหัก همین				

๒.๔ การเบิกเงิน การตรวจเงิน และการจ่ายเงิน	๒	๓	๓	๘
เป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเงินจำนวนมาก มีข้อกำหนด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องมาก				
๓. การบัญชี				
๓.๑ การบันทึกบัญชีรับเงิน จ่ายเงิน ในสมุดบัญชีขั้นต้น	๑	๒	๒	๕
ความเสี่ยงปานกลางเนื่องจาก มีรายการที่ต้องบันทึกจำนวนมากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเป็นเรื่องใหม่ แต่ลดความเสี่ยงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)				
๓.๒ การจัดทำรายงานการเงิน	๑	๒	๒	๕
ความเสี่ยงปานกลางเนื่องจาก มีรายการที่ต้องบันทึกจำนวนมากมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเป็นเรื่องใหม่ แต่ลดความเสี่ยงระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ (e-LAAS)				
๔. การทำสัญญา				
๔.๑ การทำสัญญาจ้างก่อสร้าง	๑	๒	๒	๕
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากเนื้อหาสัญญาค่อนข้างมาก จำนวนเงินสูง แต่ถูกลดความเสี่ยงด้วยรูปแบบสัญญามาตรฐาน				
๔.๒ การทำสัญญาจ้างบุคคล (จ้างเหมาบริการ)	๑	๑	๑	๓
มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากสัญญามีเนื้อหาน้อย จำนวนเงินต่ำ				
๔.๓ การทำสัญญาซื้อ-จ้างอื่น	๒	๑	๑	๔
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากส่วนมากเป็นใบสั่งซื้อสั่งจ้างเนื้อหาอาจไม่ครบถ้วน จำนวนเงินน้อย - มาก				
๔.๔ การทำสัญญาจ้างยืมเงิน	๐	๑	๑	๒
มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากมีรูปแบบสัญญาชัดเจน จำนวนเงินต่ำ และผู้ยืมเงินเป็นข้าราชการในหน่วยงาน สามารถหักเงินเดือนได้				
๕. การพัสดุทรัพย์สิน				
๕.๑ การใช้ทรัพย์สิน	๒	๐	๒	๔
มีความเสี่ยงปานกลาง คืออาจมีการนำทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัว				
๕.๒ การเก็บรักษาทรัพย์สิน	๒	๐	๒	๔
มีความเสี่ยงปานกลาง มีสถานที่จัดเก็บทรัพย์สิน แต่ยังมีสถานที่จัดเก็บไม่เรียบร้อย ทรัพย์สินอาจมีการสูญหาย				
๖. การดำเนินงานด้านอื่น(การจัดซื้อจัดจ้าง)				
๖.๑ การกำหนดราคากลาง	๒	๒	๒	๖
มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากราคากลางในการจัดซื้อจัดจ้าง มีที่หลากหลายแหล่ง การหาราคากลางบางอย่างง่าย บางอย่างค่อนข้างซับซ้อน หรือหาราคากลางค่อนข้างยาก เช่น ราคากลางงานก่อสร้าง ราคากลางจ้างทำของ				

๖.๒ การควบคุมงานก่อสร้าง	๒	๐	๒	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง โดยความเสี่ยงส่วนใหญ่เกิดจากผู้รับจ้าง			
๖.๓ การตรวจรับพัสดุ และการบริหารสัญญา	๓	๐	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลางพัสดบบางอย่างอาจมีความซับซ้อน อาจส่งผลกระทบการตรวจรับพัสดุ ไม่ถูกต้อง			
๖.๔หลักประกันสัญญา	๒	๑	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลางเพื่อต่อให้มีการเรียกเก็บเงินประกันสัญญา ก็ยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดการทิ้งงาน เพราะหลักประกันสัญญามีเพียงร้อยละ ๕ ของมูลค่าซื้อหรือจ้าง			
๗. การดำเนินงานด้านอื่นๆ (เฉพาะเรื่อง)				
๗.๑ การเบิกจ่ายเงินโครงการประเภทรายจ่ายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะหมวดอื่นๆ	๑	๒	๒	๕
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากโครงการต้องเกี่ยวเนื่องจากบุคคลอื่น รวมทั้งมีข้อกำหนด ระเบียบ กฎหมาย เกี่ยวข้องจำนวนมาก			
๗.๒ การจ่ายค่าตอบแทนเช่นค่าตอบแทนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนบุตร	๐	๒	๒	๔
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากเป็นลักษณะการเบิกที่มีอัตรากำหนดไว้ชัดเจน			
๗.๓ ลูกหนี้ภาษีค้างชำระ	๒	๒	๒	๖
	มีความเสี่ยงปานกลาง เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก และกฎหมายค่อนข้างซับซ้อน			
๗.๔ ลูกหนี้เงินยืมค้างชำระ	๒	๒	๒	๖
	มีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากเป็นการยืมจากบุคคลภายใน ที่ผ่านมายังไม่พบกรณี ลูกหนี้ผิดนัด			
๗.๕ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	๒	๒	๓	๗
	มีความเสี่ยงสูง ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการเสียภาษี และอยู่นอกพื้นที่			
๗.๖ ภาษีป้าย	๒	๒	๓	๗
	มีความเสี่ยงสูง ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการเสียภาษี และอยู่นอกพื้นที่			

ปัจจัยอื่นที่นำมาพิจารณาจัดแผนการตรวจสอบประจำปี และแผนปฏิบัติงานประจำปี

๑. หน่วยงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงใหญ่ มีหน่วยงานทั้งหมด ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย
สำนักปลัด กองช่าง กองการศึกษาฯ กองคลัง

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องวางแผนการตรวจสอบให้ครบถ้วนทุกหน่วยงานและกอง

๒. ช่วงเวลา

ในช่วงต้นปีงบประมาณ หน่วยรับตรวจอาจยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ เนื่องจากยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน หรืออาจอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนงาน ผู้ตรวจสอบภายในจึงไม่อาจตรวจสอบกิจกรรมของปีงบประมาณปัจจุบันได้ ดังนั้นผู้ตรวจสอบภายในอาจมีความจำเป็นต้องตรวจสอบกิจกรรมที่ต่อเนื่องมาจากปีงบประมาณก่อน โดยไม่พิจารณาประเมินความเสี่ยง

๓. หนังสือกรมบัญชีกลาง

ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่อ้างถึงข้างต้น ได้กำหนดให้หน่วยตรวจสอบภายในต้องตรวจสอบระบบการร้องหน่วยงาน และความเพียงพอด้านความปลอดภัยของระบบสารสนเทศขององค์กร ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีแผนเรื่องดังกล่าว ไว้ในแผนการตรวจสอบภายในประจำปี

๔. การหมุนเวียนเรื่องที่ตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบภายในอาจพิจารณาหมุนเวียนเรื่องที่ตรวจสอบในแต่ละปี

สรุปกิจกรรมที่จะนำไปจัดทำแผนการตรวจสอบภายในประจำปี

๑. กิจกรรมที่ได้มาจากการประเมินความเสี่ยง

๑.๑ กิจกรรมการบริหารงบประมาณ

๑.๒ กิจกรรมการเงิน

- การนำเงินฝากธนาคาร
- การเบิก การตรวจเงิน
- การจ่ายเงิน การตรวจเงิน การจ่ายเงิน

๑.๓ กิจกรรมการบัญชี

- การจัดทำรายงานการเงิน

๑.๔ การทำสัญญา

- การทำสัญญาจ้างก่อสร้าง

๑.๕ การพัสดุและทรัพย์สิน

- การสุ่มตรวจพัสดุ

๑.๖ การดำเนินงานด้านอื่นๆ

- หลักประกันสัญญา
- การตรวจรับงานจ้างก่อสร้าง และการบริหารสัญญา

๑.๗ การดำเนินงานด้านอื่นๆ

- การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- การจัดเก็บภาษีป้าย
- ลูกหนี้ค้างชำระ

๒. กิจกรรมที่ได้มาจากเหตุของช่วงเวลา

- สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในเพื่อรายงาน ต่อนายอำเภอ

ผู้ประเมิน

(นางสุวรรณทิพย์ จูเรก้า)

นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ